

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 [1] ที่มุ่งจัดการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ ในลักษณะการศึกษารายบุคคลและการศึกษาตลอดชีวิต แนวการจัดการศึกษาทั้งในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญ ทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ รวมถึงการบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา ให้มีการพัฒนาบุคลากรทั้งด้านผู้ผลิตและผู้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ความสามารถและทักษะในการผลิต รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ผู้เรียนมีสิทธิได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ในโอกาสแรกที่ทำให้เพื่อให้มีความรู้และทักษะเพียงพอที่จะใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง ตลอดชีวิต

สังคมยุคข่าวสารและสารสนเทศไร้พรมแดนที่เทคโนโลยีสารสนเทศเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบันหากไม่ติดตามอย่างสม่ำเสมอ จะทำให้มีอุปสรรคในการเรียนรู้และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งผู้ที่มีข้อมูลหรือสารสนเทศข้อมเป็นผู้ใช้ได้เปรียบในการจัดการและดำเนินกิจการต่างๆ ดังนั้นเทคโนโลยีในการกระจายข้อมูลการจัดเก็บข้อมูลเพื่อรองรับความต้องการในการขอรับบริการข้อมูลที่มีหลากหลายรูปแบบ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง

พอดแคสต์ หรือ พอดแคสต์ดิง (Podcast, Podcasting) เป็นรูปแบบการให้บริการบนเว็ลด์ไวด์เว็บ (World Wide Web) ในรูปแบบของการเผยแพร่ภาพ กระจายเสียง การบันทึกโปรแกรมรายการวิทยุหรือใกล้เคียงกันในรูปแบบดิจิทัล โดยทำให้มันสามารถเข้าไปอยู่ในอินเทอร์เน็ตเพื่อให้ผู้บริโภคสามารถดาวน์โหลดไปยังคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์ Digital Media Player โดยจะสามารถดาวน์โหลดและรับฟังข่าวสารจากเครื่องเล่นได้ทุกที่ทุกเวลาที่ต้องการ [2]

อาร์เอสเอส RSS (RSS : Really Simple Syndication) เป็นรูปแบบในการนำเสนอข่าวหรือบทความหรือแม้กระทั่งข้อมูลภาพและเสียงให้อยู่ในรูปแบบมาตรฐาน เอกซ์เอ็มแอล (XML : Extensible Markup Language) เพื่อให้ผู้ที่บริโภคข่าวสารสามารถติดตามข่าวสารใหม่ๆ ได้ทันที โดยส่งข่าวหรือข้อมูลใหม่ ๆ ให้ถึงเครื่องตลอดเวลาที่มีการอัปเดต ไม่ต้องเสียเวลาเปิดเว็บไซต์เขามาค้นหา ทั้งสามารถฝากข้อมูลข่าวสารถึงกันระหว่างเว็บไซต์ได้อีกด้วย และที่สำคัญคือสามารถดึงข้อมูลข่าวสารไปดูได้กับอุปกรณ์มัลติมีเดียอื่นได้ทุกที่ทุกเวลา โดยไม่จำเป็นต้องดูจากเครื่องคอมพิวเตอร์

เพียงอย่างเดียว นับว่าอาร์เอสเอสมีส่วนช่วยในการปรับปรุงการ ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารให้เป็นแบบเชิงรุกมากยิ่งขึ้น [3]

ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระเจ้าเกล้าธนบุรีเป็นสถาบันการศึกษาที่เล็งเห็นถึงคุณประโยชน์ในการสร้างแหล่งความรู้ การจัดฝึกอบรมเพื่อเป็นการพัฒนาและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ และการประชาสัมพันธ์ความรู้ต่างๆ ผู้สนใจภายนอกมหาวิทยาลัยนั้นนับเป็นสิ่งที่สำคัญ ซึ่งระบบการประชาสัมพันธ์ข่าวสารของทางมหาวิทยาลัยยังไม่สามารถวิ่งเข้าถึงตัวผู้รับสารได้โดยตรง จากจุดนี้หากมีการปรับเปลี่ยนระบบการประชาสัมพันธ์ข่าวให้แหล่งข่าวสามารถเข้าหาผู้รับสารโดยตรง และสามารถติดตามข่าวสารออนไลน์ได้จากอุปกรณ์พกพาอื่นๆ นอกจากเครื่องคอมพิวเตอร์และสามารถกระจายข่าวสารสู่เว็บไซต์อื่นๆ ได้ นับว่าเป็นเทคโนโลยีใหม่ที่จะนำมาช่วยในการประชาสัมพันธ์ในการรับรู้ข่าวสารมากยิ่งขึ้น

นอกจากนั้นภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาเป็นหนึ่งภาควิชาที่มุ่งเน้นในด้านการเรียนการสอนและด้านการประชาสัมพันธ์แก่นักศึกษา บุคลากร และผู้สนใจภายนอก ดังนั้นภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารศึกษามักจะมีการสร้างและพัฒนาเทคโนโลยีรวมไปถึงการจัดโครงการอบรมความรู้ต่างๆ ในด้านเทคโนโลยีอยู่เป็นประจำ ทั้งนี้เนื่องด้วยการเรียนในแต่ละบุคคลแตกต่างกัน ผู้เรียนบางคนเรียนรู้ช้า ผู้เรียนบางคนเรียนรู้เร็ว ผู้วิจัยเห็นว่าการนำเทคโนโลยี พอดแคสต์ (Podcast) นำมาใช้เป็นส่วนการเรียนการสอนถือเป็นการเพิ่มขีดความสามารถของผู้เรียนในการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองได้

พอดแคสต์ (Podcast) เป็นการให้บริการบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในรูปแบบของการเผยแพร่ภาพกระจายเสียง การบันทึกโปรแกรมรายการวิทยุในรูปแบบดิจิทัล โดยสามารถใช้งานบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตผ่านคอมพิวเตอร์ หรือผ่านอุปกรณ์เคลื่อนที่ต่างๆ แบบไร้สาย เช่น Mobile Phone, PDA, Laptop, Computer, iPod, iPad, iPhones. หรืออุปกรณ์อื่นๆ ที่สามารถทำให้เข้าไปท่องโลกอินเทอร์เน็ต ทำให้ผู้ใช้สามารถที่จะรับข่าวสาร อัปเดตข่าวสารได้ และยังเป็นสื่อการเรียนการสอนในรูปแบบใหม่ เป็นประโยชน์ในการสร้างแหล่งความรู้ การจัดฝึกอบรมและการประชาสัมพันธ์ความรู้ต่างๆ ต่อภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

1.2 วัตถุประสงค์ในการดำเนินงานวิจัย

1.2.1 เพื่อสร้างระบบถ่ายทอดข้อมูลแบบ Podcast เพื่อการศึกษานบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

1.2.2 เพื่อศึกษาคุณภาพของระบบถ่ายทอดข้อมูลแบบ Podcast เพื่อการศึกษานบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

1.2.3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้ที่มีต่อระบบถ่ายทอดข้อมูลแบบ Podcast เพื่อการศึกษานบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

1.3 สมมุติฐานการวิจัย

1.3.1 คุณภาพของระบบถ่ายทอดข้อมูลแบบ Podcast เพื่อการศึกษานบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ที่สร้างขึ้นมีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ดีขึ้น

1.3.2 ผู้ใช้ระบบถ่ายทอดข้อมูลแบบ Podcast เพื่อการศึกษานบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ที่สร้างขึ้นมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.4.1 ระบบถ่ายทอดข้อมูลแบบ Podcast เพื่อการศึกษานบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาเป็นเทคโนโลยีใหม่ในแง่ด้านขอมูลการเรียนการสอนและการประชาสัมพันธ์

1.4.2 ระบบถ่ายทอดข้อมูลแบบ Podcast เพื่อการศึกษานบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอนหรือการประชาสัมพันธ์ได้

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

1.5.1 ประชากร

ประชากร คือ ข้าราชการครูในสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่เข้ารับโครงการอบรมหลักสูตรการผลิตสื่อ
วิทัศน์ประจำปี 2554 สำหรับข้าราชการครู บุคลากรทางการศึกษาของกรุงเทพมหานคร มีจำนวนเข้า
รับอบรมทั้งหมด 4 รุ่น จำนวน 120 คน กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายโดยการจับสลาก
มา 1 รุ่น จำนวน 30 คน

1.5.2 ผู้เชี่ยวชาญ

ผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อและการนำเสนอ ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโททางด้านที่เกี่ยวกับระบบ
ถ่ายทอดข้อมูลแบบ Podcast และทำงานที่เกี่ยวข้องมาไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 5 คน ซึ่งได้จากการเลือก
แบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิอย่างแท้จริง และมีความยินดีที่จะมาเป็น
ผู้เชี่ยวชาญ

1.5.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ

1.5.3.1 ระบบถ่ายทอดข้อมูลแบบ Podcast เพื่อการศึกษานบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของภาควิชา
เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

1.5.3.2 แบบประเมินคุณภาพด้านสื่อและการนำเสนอเป็นแบบประเมินมาตรวัดค่า 5 ระดับ ตามวิธี
ของลิเคิร์ต (Likert)

1.5.3.3 แบบประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ที่มีต่อระบบถ่ายทอดข้อมูลแบบ Podcast เพื่อการศึกษา
บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา เป็นแบบประเมินมาตรวัดค่า 5
ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert)

1.5.4 ตัวแปรศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษาประกอบด้วย ดังนี้

1.5.4.1 ตัวแปรต้น คือ

- ระบบถ่ายทอดข้อมูลแบบ Podcast เพื่อการศึกษานบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

1.5.4.2 ตัวแปรตาม คือ

- คุณภาพของระบบถ่ายทอดข้อมูลแบบ Podcast เพื่อการศึกษานบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
- ความพึงพอใจของผู้ใช้ที่มีต่อระบบถ่ายทอดข้อมูลแบบ Podcast เพื่อการศึกษานบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

1.6 นิยามศัพท์

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ

ระบบถ่ายทอดข้อมูลแบบ Podcast เพื่อการศึกษานบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา หมายถึง การให้บริการบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในรูปแบบของการเผยแพร่ภาพ กระจายเสียง การบันทึกโปรแกรมรายการวิทยุในรูปแบบดิจิทัล โดยสามารถใช้งานบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตผ่านคอมพิวเตอร์ หรือผ่านอุปกรณ์เคลื่อนที่ต่างๆ แบบไร้สาย เช่น Mobile Phone, PDA, Laptop, Computer, iPod, iPad, iPhones. หรืออุปกรณ์อื่นๆ ที่สามารถทำให้เข้าไปท่องโลกอินเทอร์เน็ต ทำให้ผู้ใช้สามารถที่จะรับข่าวสาร อัปเดตข่าวสารได้ และยังเป็นสื่อการเรียนการสอนในรูปแบบใหม่เป็นประโยชน์ในการสร้างแหล่งความรู้ การจัดฝึกอบรมและการประชาสัมพันธ์ความรู้ต่างๆ ต่อภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ที่อยู่บนเว็บไซต์ คือ <http://202.44.14.14/ectpodcast>

คุณภาพ หมายถึง ผลจากการประเมินคุณภาพของระบบถ่ายทอดข้อมูลแบบ Podcast เพื่อการศึกษานบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ที่ได้จากการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ คือ ด้านสื่อและการนำเสนอ ซึ่งค่าที่ยอมรับได้อยู่ที่ 3.5 ขึ้นไป

ความพึงพอใจ หมายถึง ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้ใช้ที่มีต่อระบบถ่ายทอดข้อมูลแบบ Podcast เพื่อการศึกษานานเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ซึ่งค่าที่ยอมรับได้อยู่ที่ 3.5 ขึ้นไป